

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Teremtsünk magyar ipart!

Gazdag és tekintélyes csak akkor lesz hazánk, ha mindannyian annak jóvoltán munkálkodunk és minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy önálló ipart teremtsünk és a meglévő iparvállalatokat támogassuk.

Vármegyénk az ipar és kereskedelem terén az öt alig megközelítő népességű és sokkal kedvezőtlenebb fekvésű vármegyék mögött meglehetősen hátramaradt. Pedig épen nálunk volna könnyen meghonosítható mindenféle ipar, mert népünk értelmes, tanulékony, szorgalmas és munkaszerető; mégis a megélhetés nehéz, sőt gondjaival küzd. A bácskai paraszt alig 4-5 hónapig van munkában. Az aratás befejezése után, a hosszú téli hónapokban teljes tétlenségre kárhóztatva éli fel csekély keresményét.

Ezt a sok parlagon heverő kezet kell mozgásba hozni. Nálunk a gazdasági és ipari kérdésekkel való foglalkozást megbélyegzőnek, — szatócs dolognak tartják, — nem urnak való, mert mi politikus nemzet vagyunk.

Mit látunk és tapasztalunk a külföldön?

A magasabb műveltségű fokon álló államok épen azért lettek nagyok és vagyoniilag függetlenek, mert a közélet vezető férfiai mindig újabb és újabb kereseti forrásokat teremtettek, a népet a szorgalmas munkára, a józan takarékosagra nevelték, s ezáltal előmozdították annak jólétét és vagyonosodását. A jólét azonban nem elég csak szeretni, hanem azért tenni is kell. Munkát és keresetet kell teremteni. Ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha az alakulóban levő, vagy már üzemben álló gyáripárt erkölcsileg és anyagilag támogatjuk.

Igy szól Bács-Bodrog vármegye fenkölt gondolkodású és hazafias lelkületű főispánja: Fernbach Károly a vármegye összes főszolgabiráihoz intézett, 1034. sz. a kelt körlevelében, melyben a kulai gyapjufonó- és szövőgyár termékeit pártfogásukba ajánlva.

És az agilis főispán alighogy e körlevelét kibocsájtotta, azonnal be is bizonyította, hogy nemcsak szóval, hanem tettel is lelkes pártolója és előmozdítója azon magasztos eszmének, amelyet oly meggyőző erővel és benső melegséggel hirdet.

Az idézett körlevél f. hó 2-ikáról kelt és már 7-én meg is jelent Kulán, hogy az iparpártolásban maga járjon

elől jó példával és mindazokat, akik e téren az uttorok nehéz szerepére vállalkoztak, nemcsak ezzel a példával, hanem szívének egész melegével, lelkének minden erejével buzdítsa, bátorítsa és a kitartásban megerősítse.

A főispánt ezen apostoli útjára elkísérték: Dr. Balogh Ernő és Fernbach Péter orszgy. képviselők, Lánckor Antal vm. tb. főjegyző, Geyer Péter cservenkai és Sztrilich Zsigmond zombori nagybirtokosok, Császár Péter topolyai- és Hipp Dezső palánkai főszolgabírók, Krump Vilmos keresk. isk. tanár, Dr. Kiss Dezső főispáni titkár és Tomcsányi Aladár irodaigazgató. Fogadására pedig megjelent a pályaudvarban a kulai járás szolgabírói hivatalának egész személyzete Sztrilich Béla főszolgabíró vezetése mellett, a járás jegyzői és orvosi kara, a járási községek birói és előljárói, Kula község jegyzői hivatalának személyzete, a községi előjáróság, a gyártelepek tulajdonosai és képviselői és Kula közönségének számos előkelő tagja.

Minthogy a főispán csakis a gyártelepek megtekintése végett jött Kulára, fogadtatása nem is volt hivatalos színezett, de annál melegebb és lelkesebb. A vasutállomáson Sztrilich Béla főszolgabíró szép kis beszéddel üdvözölte a főispánt és a kíséretében volt vendégeket, amire Fernbach Károly a gyáriparnak mint a nemzeti vagyonosodás fundamentumának minél szilárdabb megfektetését és kiépítését, a magyar ipar pártolásának nagy szükségességét hangoztatva, köszönetet mondott a lelkes fogadtatásért és a maga részéről az iparpártolást úgy demonstrálta, hogy fölgombolta téli kabátját és bemutatta, a kulai posztóból készült ruháját.

Ezután a főispán Sztrilich Béla főszolgabíróval és Geyer Péter földbirtokossal ennek gyönyörű fogatan helyet foglalt és a községen keresztül egyenesen a kulai gyapjufonó- és szövőgyárhoz hajtatott. A második kocsiban Dr. Balogh és Fernbach képviselők ültek, utánuk pedig még 40—50 fogat következett. Imposans és gyönyörű volt ez a bevonulás.

A posztógyár előtt a gyáralapító közkereseti társaság tagjai és számos vendég várták már az illustis vendégeket. A gyár emeletes épületéről 10 nemzeti színű trikolor hirdette a magyar ipar ünnepnapját; a kapu előtt pedig Fejes István, a gyár helyettes igazgatója tolmácsolta az ünnepi hangulatot

és a hála érzelmeit a főispánhoz és a vendégekhez intézett üdvözlő beszédben, amire a főispán ismét látható örömmel adott kifejezést azon hazafias érzelmeknek és a közügyek lelkesedésének, amiket már a vasutállomáson is hangoztatott. A kölcsönös üdvözlések és bemutatkozások után föltárltak a gyár kapui és itt mindjárt az első lépésnél igen kellemes meglepetés várt a vendégekre. A gyár vezetősége ugyanis a gyár irodahelyiségét ezen alkalomra hideg bufet-vé rendezte be, amelyben gazdagon terített asztalok vártak az érkezőkre. Az ekkorra már száznál többre felszaporodott vendégsereg csakhamar jól megreggelizett és azután elindult a gyár megtekintésére, ami másfél óráig tartott. A főispán és kísérete, valamint a többi vendégek is teljesen el voltak ragadtatva a gyár szép és modern berendezésétől, az abban folyó szorgos munkától, a példás rendtől, mely abban uralkodik és annak minden gyártmányától.

„Egy óra“ felé járt már az idő, midőn az egész társaság, — miután a fényképész masinájának a tüzet kiállította és Juhász István gyári könyvelő rövid bucsúbeszédét is meghallgatta — felkerekedett és a kulai kalapgyár megtekintésére indult. Itt is szorgosan folyt a munka a vendégeket Kramer Márton és Hahn Ferenc tulajdonosok fogadták, kalauzolták és látták el a szükséges felvilágosítással.

A kalapgyárból Berkovits Rezső első magyar selyemszalaggyárába ment a társaság, ahol szintén kellemes meglepetés várt az érkezőkre. Berkovits Rezső gyártulajdonos ugyanis ezen alkalomra új gyárépületének egyik termében gyártmányaiból szép kis kiállítást rögtönzött, amit az előzékeny és figyelmes házigazda még egy kis tanulmányos előadással is értékesébbé tett. Itt tudtuk meg és örömmel hallottuk, hogy a kulai selyemszalaggyár, amely különben már 15 év óta szerez a magyar iparnak dicsőséget, már a külföldön is, Bécsben, Belgrádban, Prágában stb. szép piacot teremtett magának.

A szalaggyár megtekintése mintegy háromnegyed óráig tartott, s ezután a főispán a szolgabírói hivatalban a kulai függetlenségi kör tisztelgését fogadta.

Délután 2 órakor Sztrilich Béla főszolgabíró a főispán tiszteletére nagy ebédet adott, amelyre a már felsorolt vendégeken kívül még hivatalosak voltak: Tárczay Dezső és Dr. Balaton Gyula főszolgabírók, Heincz Nándor

nagybirtokos, Kiss Gyula és Wagner György községi jegyzők, Dr. Wagner Frigyes közs. orvos és Dr. Ott Ferenc ügyvéd; a többi vendégek részére a gyárak adtak ebédet a Hockstok-féle vendéglőben, amelyen mintegy hetvenen vettek részt. Hogy érdekes felköszöntőkben az ebédeken nem volt hiány, azt talán mondanunk is fölösleges. Ebéd után Dr. Balogh Ernő orszgy. képviselő is megjelent a vendéglőben és itt gyűjtő beszéddel lelkesítette az uttörőket további kitartásra és az alkotások terén való haladásra.

A lakomáról, amely a leglelkesebb hangulatban elérte a vacsora idejét is, a főispáni látogatással megtisztelt gyárosok a következő sürgőnyt küldték Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek:

„Nagyméltóságú Kossuth Ferenc miniszter úrnak Budapest, Orszagház.

Azon kitüntető alkalomból hogy méltóságos Fernbach Karoly főispán úr Balogh és Fernbach Péter képviselő urak a megyei főszolgabírók, jegyzők, előjárók és orvosok kíséretében a kulai textilipari gyárakat meglátogatta, melyhözödelattal üdvözöljük Nagyméltóságodat és továbbra is kérjük kegyes jóindulatát. Kulai posztógyár, Berkovits Rezső selyemszalaggyáros Krämer és Hahn kalapgyárosok.

A főispán és a zombori vendégek délután fél 5 órakor tértek vissza Zomborba.

Hisszük, hogy a szép példa, amit Fernbach Károly főispán oly nemes egyszerűséggel demonstrált, meg is fogja hozni nemes gyümölcsseit.

Csajági

A nemzeti kultúra terjesztése

Irta Molnár Viktor

Tagadhatatlan, hogy a közélet bármely terére esik is tekintetünk, mindenütt és elsősorban a közművelődésnek és vele együtt a közérkölcseinek emelésének nagy szükségletei ötlenek szemünkbe. Nem is említve, hogy a nyugateurópai művelődés körében népességünk már az analfabéták nagy száma miatt sem foglal el megfelelő helyet, köztudomásu, hogy a gazdasági válság, mely előtt az ország áll, csak szakszerű készség és képzettség segítségével küzdhető le. Szembetűnő továbbá, hogy társadalmunk széttagoltságában, ahol egyrészt felekezeti, másrészt a nemzetiségi balítélet és félreértés állják útját, a nemzeti egység kialakulásának, amely felé történetünk és hagyományunk egész szent öröksége utal, nincs más segítségünk, mint az értelmi felvilágosodásnak terjesztése és az erkölcsi emelkedettség általánosítása. Mindez azonban pusztán az iskolázás keretén belül nemcsak lassan érlelődhetik, hanem azonfelül magának az iskolának a társas életben elfoglalt kisebbszerű és függő helyzeténél fogva teljességében egyáltalában meg sem valósítható, csak akkor, ha a művelő és oktató munkásság a felnőttek szükségleteit is kellő figyelemben részesíti és okos belátással ki tudja elégíteni, remélhetjük, hogy közéletünk válságaiban nemzetünk min-

den tagja tudatos módon fogja teljesíteni a feladatát. Az iskoláztatás általánosítása mellett tehát sürgősen gondoskodnunk kell egyfelől mindazoknak a felnőtteknek oktatásáról, akik eddigi közállapotaink vagy egyéni helyzetünk fogyatékosága miatt egyáltalában oktatásban nem részesülhettek, másfelől pedig mind azokat, akik köziskoláinkból, főképp a szakszerű oktatás hiánya miatt alig hozhatak kellő készséget a haladó élet problémáinak megoldására, el kell látnunk kellő segéd-eszközökkel tanultság és ügyesség dolgában, hogy elbírák a versenyt nemcsak műveltebb polgártársaikkal szemben, hanem inkább ezekkel együtt munkálkodva, megállhassanak a népek gazdasági és szellemi versengésének áradatában.

A közműveltség emelése és terjedése fogja megoldani vagy legalább is nagymértékben elősegíteni megoldását annak a két, olykor ellentétes mozgalomnak kérdéseit is, melyek mint szociális és nemzetiségi törekvések gyakran felforgató és romboló hatással fenyegetik közéletünk nyugalmas fejlődését. A helyes nemzeti politika csakis az olyan kulturpolitika lehet, mely a lakosság összes rétegeiben bizonyos művelődési közösséget biztosít.

Ennek a kulturpolitikának természetes alapja az örökség mely a magyarságra bizta a vezetést és irányodást tisztjé. Egységes köztudat magyar földön csak úgy alapulhat, ha összpontosítjuk, szervezzük a kifejlett magyar kultúra minden erejét, és egyesült erővel megteremtjük azt az egységes egyetérző és egyre törekvő nemzeti társadalmat, mely minden állandóságának egyedül szilárd alapja.

Ezek azok a szempontok, amelyek a közoktatásügyi kormányzat ezidő szerinti vezérére arra utalták, hogy a közművelődés ápolásában figyelmét az iskolán kívüli közoktatás kérdéseire is kiterjessze és lehetőleg szabad de tudatos irányítással a nemzeti kulturpolitika legszükségesebb szervét megalkotja. E célra két föltételt kell számbavenni. Az első az, hogy az iskolán kívül eső közoktatás szorosban a főnálló szükségletekhez fűződjék, vagyis egészen gyakorlati legyen. A másik föltétel az, hogy tényleg az egész országot behálózza az ily értelmi oktatás szervezete és a fennálló társadalmi kapcsolatok fejlesztésével erős vidéki kulturális gócpontokat alakítson.

Gondoskodva azonban arról, hogy a nép széles és minden rétege a műveltség és művelődés áldásában és hatalmában részesüljön és megnyervén mindenkit, aki csak tanulni akar és tud, a közművelődés számára, nem szabad megelégednünk arról, hogy minden műveltség felülről jön. A népek testi és erkölcsi ereje természet-szerűleg alulról felfelé táplálkozik és ifjodik meg, de az igazi kultúra fölülről terjed az alsóbb rétegekbe. Az önálló kutatás magaslatain tehát minél több szellemi kincset kell összegyűjtenünk, mert ez adja meg a társadalmnak az igazi értékét és az igazi erőt és termékenyíti meg erkölcsi és szellemi tekintetben a népet.

Bácsbodrog vármegye jegyzői egyesület ügyei:

— **Anyakönyvvezetői tiszteletdíjak** és fizetési kiegészítések folyósítása. A vármegyei alispáni hivatal 6859.908 szám alatt az 1907. évi jegyzői fizetés kiegészítést, amelyben az anyakönyvi tiszteletdíjak is benfoglaltnak, a zombori magy. kir. adóhivatalnál kiutalványozta, ahol ezen összegek II. fokú bélyeggel ellátott nyugták alapján felvehetőek.

HIREK

— **A József főherceg sanatorium** helyi bizottsága a kulai úri műkedvelő társaság szíves közreműködése mellett, f. hó 20-án a polg. Olvasóegylet összes helyiségeiben táncal egybekötött műkedvelő színi estélyt rendez, melyre t. c. és b. cs. tisztelettel meghívja a rendezőség. Helyárok I-III. sor és oldaltűlés 2.40 K, többi sor 1.60 K, álló hely 1 K. Felülfizetések a jótékony célra köszönettel fogadtatnak és hirdalpan nyugtáztatnak. *Jegyek előre válthatók Kardos J. úrletében.* Színre kerül: 1. *Nőkérdés.* Vigj. 1 jelvonásban. 2. *A fotografus.* Vigj. 1 felv. 3. *Izidor.* Vigj. 1 felv.

— **Hivatal-átadás.** A kulai főszolgabírói hivatal átadása folyó hó 30-án fog megtörténni. Dr. Buday Pál még ezen a napon, — Sztrilich Béla pedig a jövő hó 1-én veszi át új hivatalának vezetését.

— **A kulai „iparos-kör“** április 20-án saját könyvtára javára a Hungaria-szállodában zártkörű táncmulatságot rendez, melyre t. c. és b. cs. tisztelettel meghívja. Belépti-díj személyenként 80 f, családjegy 2 K. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és a helyi lapban nyugtáz.

— **Athelyezés.** A főispán Hiltl Sándor járási irnokot a szolgálat érdekében a zentai szolgabíróshoz helyezte át.

— **Betöltött jegyzői állás.** Néhaj Szmiha Kálmán halálával megüresedett Okéri jegyzői állásra e hó 6-án Wodring Agoston kizsácsi jegyző lett egyhangulag megválasztva.

— **Gyermeknap az iskolában.** A kulai rk. népiskola tanulói a „Gyermekvédő Liga“ javára az alábbi összegeket gyűjtötték: Csatornántuli iskola I. o. 1.40, II. o. 1.10, III.-IV. o. 2.88, V.-VI. o. 1.70 K. A csat. inenni iskola I. o. 1.59, II. o. 2.25, III.-IV. 2.63, V.-VI. o. 2.55 K. Dréher Ignác né 30 f, Schmidt Ferenc 20 f. Egy asztaltársaság 40 f, N. N. 20 f, Hahn Ferenc szatócs 3 K, Nagy A. József szatócs 1 K összesen: 21.20 K melyet rendeltetése helyére juttattam.

Szegő József gyűjtő

— **A főispán szabója.** Fernbach Károly főispán a múlt héten két öltözetre való szövetet rendelt meg a kulai posztógyárból, s a szöveteket azonnal a szabójához küldte, hogy a posztógyár látogatására, — amiről lapunk első helyén szólunk részletesebben — már az itt gyártott ruhában jelenhessen meg. A főispán szabóját történetesen akkor látogatta meg egy brünni posztógyár vigéce, mikor éppen a főispán ruhájának kiszabásával volt elfoglalva. A vigéce egekig magasztalta szöveget, amit a szabó türelmesen végig is halgatott: de mikor a megrendelésre került a dolog, a szabó, aki úgy látszik, nem hiába vesz a hazafias főispánról mértéket, flegmatikusán mondá: Hja, édes barátom, nekünk most már a brünni posztó nem elég, mi egyenesen Angliából kapjuk a legvalódibb angol szöveteket. Lássá kérem, ez a szövet is onnan jött. A vigéce megfogdosta a kulai posztót és egy szóval sem merte a filikus szabó állítását kétségbe vonni. Jellemző ez a kis jóízű adomának is beillő, tényleg megtörtént eset, amit Fernbach Károly főispán maga mondott el a kulai posztógyár előtt az üdvözlő beszédre adott feleletében, első sorban is ránk, magyarokra nézve, mert csak azt bizonyítja, hogy mi még mindig nem tudjuk a magunkét érdeme szerint megbecsülni, de a külföldit mindig fölibe helyezzük a sajátunknak. Reméljük, hogy az ilyen példában okulva, ez a gyarlóságunk is rövid idő múlva meg fog szűnni.

— **Bioskop-színház.** Megjött a mozi, s meghozta az esőt; de a jó hire után itélve, élvezetes és gyönyörködtető esteket is hozott Kula közönségének. Jansen, a bioskop-színház tulajdonosa, világutazó híreben áll, s a legtöbb mozgó képet a helyszínén eszközölt saját fölvételei után készítette. A világjáró magyar ember beutazta egész Európát, Amerikát és Afrikát nagy részét és a fővárosi illusztrált lapokban sok szép képe jelent már meg. Az előadásokat, melyek nemcsak érdekesekek és változatosak, hanem igen tanulságosak is, mert minden előadás egy-egy föld és népmertetés, magyar nyelven részletes magyarázatokkal kíséri és így méltó a legmelegebb pártolásra. Ajánljuk derék honfitársunk törekvését, amellyel igazi kulturális missiót teljesít Kula közönségének figyelmébe és jóindulatu pártfogásába.

— **Főlebbezés.** A kulai róm. kath. iskolaszék választását, melyről lapunk múlt számában megemlékeztünk — mint értesülünk két oldalról is megfellebbezték a szentszékhez.

Iparosaink értekezlete. Az 1884. évi ipartörvény revíziója, melyet iparosaink már régen epedve várnak, immár a megvalósuláshoz közeleg. A keresk. miniszter ki is adott már 540 szakaszt az új ipartörvény tervezetből melyet az iparkamarának és ipartestületeknek is megküldött tanulmányozás és véleményezés végett. Az új törvénytervezet, mely a jövő iparos nemzedék szakképzettségét fejleszteni és az iparnak tekintélyt emelni törekszik, erősen szocialis irányú. Megnehezíti az ipar tanulását, amennyiben a 4 elemi osztály sikeres elvégzésének feltételéhez és az iparos tanonciskola befejezéséhez köti. Továbbá annak önmálló üzéséhez 3-5 éves gyakorlatot és mestervizsgát követel, mely dolgok csak fokozzák a jövő iparos nemzedék általános műveltségét. Ezek határozottan előnyei az új törv. tervezetnek, de sokkal több a hátránya, melyek, ha megvalósulnak, teresebb békóba verik az ipart, mint eddig volt. Hogy az új törvénytervezetnek ezen, az ipart csak hátráltató szakaszai törvényre ne váljanak azt a kereskedelmi kamarák és ipartestületek egybehangzó tiltakozó véleményezése hivatják megakadályozni. Ilyen tiltakozó gyűlés volt múlt vasárnap Kulán, melyre az összes kulai iparosok és kereskedők behívtak, de voltak itt Feketehegyről, Cservenkáról, Keresztúrról és Torzsáról is sokan az iparosok képviselőiben, jobbra az ipartestületek igazgatóságai. A szegedi keresk. és iparkamara Szabó Gyula II. útkart küldötte le hozzánk, aki szakavatott előadásban világította meg az új ipartörvény tervezet előnyeit és hiányait nagyszámú hallgatóság előtt. Az értekezlet, miután sok vidéki vendég volt jelen s az ipartestület nagy terme szűknek bizonyult (bár mindig így lenne!) a Hungária vendéglő nagytermében tartott meg. Szabó Gyula előadó különösen hibázta a törvény tervezet ama szakaszait, melyek a munkaadó és munkás jogviszonyait, vásárlókat, házalást, rabipart, csődügyeket stb. szabályozzák. Egyben felhívta a jelenlévő ipartestületeket, hogy kifogásoló véleményes jelentéseiket mennél többen terjesszék be és kerületi orsz. képviselőiket is kérjék fel arra, hogy az új törv. tervezet csakis a kifogásolt javításokkal ill. aprólékos dolgok kihagyásával tárgyalassék. Az új törvénytervezet Szabó Gyula kiadásában magyarázatokkal ellátva kapható Szegő József írt jegyzőnél. A három füzet ára 1.80 K. A törv. tervezet tanulmányozása még mindig tarthatón, szerdán és szombaton este 7 órakor az ipartestületben, melyre ezúton is felhívjuk az érdeklődő iparosok és kereskedők figyelmét.

— **Bács-Bodrog Vármegyei Házipari-Kiállítás Zomborban.** Folyó év május 10-én nyílik meg Zomborban, a vmegyei székházban, a Bács-Bodrog Vármegyei Házipari-Kiállítás. A rendezőség, Fernbach Károlyné elnökkel az élén, mindent elkövet, hogy a kiállítás mentül fényesebben sikerüljön. A háziparral keresetszerűleg foglalkozók részére nagy pénzültalmak vannak kifizve. A műkedvelők plakettet vagy diszoklevelet nyerhetnek, amelyeknek tervezésére az orsz. iparművészeti iskola, illetve rajztanárképző intézet növendékei között hirdettet pályázatot a rendező bizottság. A kiállítást hirdető falragaszt Juhász Árpád tervezte. Az érdeklődőknek a titkár (Krump Vilmos, felső keresk. isk. tanár, Zombor) szívesen szolgál felvilágosítással.

— **Tartalékos tisztek és a közigazgatás.** A tartalékos tisztek szolgáltatására való bevonulási igen nagy hátrányára vannak a hivataloknak s a legtöbb esetben megtörténik, hogy úgy az állami, mint a megyei hivatalnokok kérvények útján odáztatják el a bevonulás idejét. A honvédelmi miniszter e tárgyban most a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett s kijelenti, hogy ilyen kérelmeket ne is terjesszenek fel, mert a jövőben gyakorlatról való távolmaradásra hivatalos teendők miatt engedélyt senki sem

fog kapni. Hogy pedig a hivatalok kellő időben gondoskodhassanak az illető tisztviselő helyettesítéséről, a miniszter már most megküldte azok névsorát, akik jövőre fognak bevonulni.

— **Nagyobb változások a májusi menetrendben.** A májusi menetrend ismét nagy változásokat hoz a vasutak menetrendjében. Ujtás egy-egy gyorsvonat a budapest—fiumei relációban. Változott az összes gyorsvonatok menetrendje és pedig olyképp, hogy a menetidő mindenütt hosszabb lett. A kisebb állomásokon nem áll meg annyiszor a gyorsvonat, mint eddig és mégis hosszabb idő alatt futja be a végállomások közötti távolságot.

— **A kamarák az Országos munkásbetegsegélyező ellen.** Általános elkeseredést szült országsszerte kereskedők és iparosaink körében az Országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztárnak legutóbbi körlevele, a melyben arról értesítette az összes kerületi és vállalati pénztárakat, hogy az 1907. évi XIX. t. c. 25 §-ában általános napibérossztyályok szerint fizetendő 3%-os biztosítási heti járulékat hét napra szedendő, mert a biztosított tagoknak a segélye is hét napra jár. Különösen kiemelte a nevezett igazgatóság körlevelében, hogy a bérossztyályba való sorozásnál az egy napi tényleges kereset szolgál alapul és ezt kell hétszer venni. Az így nyert összeg lesz azután a 3%-os heti járuléknak alapösszege. Az országos pénztári igazgatóságnak e határozata homlokegyenest ellenkezik a törvényt, mert a kereskedelmi miniszterium, mely ezen új törvénynek a szerzője, már régen (8C. 791. ex. 1896. és 64.318/1899. K. M. R.) kijelentette, hogy a betegségélyező pénztárak, a tagjárulékokat általában véve a hétnek minden egyes napjára felszámítani jogosítva nincsenek, mert a járulékoknak hét napra való számítása, a pénztár jövedelmének szaporítására irányuló eszköz gyanánt a törvénytől összhangban nem alkalmazható. Ugyanezen miniszterium más helyen egész határozottsággal kijelenti, hogy a járulékoknak a hét minden egyes napján való felszámítása nem törvényes, mert abban az esetben, ha a járulékok a tényleg élvezet bér vagy a fentebb körvonalazott módon megállapított átlagos napibér, illetve bérossztyályok alapján vettenek ki, e járulékoknak a hetedik napra való számítása tulajdonképpen a járulék százaléknak ily kerülő uton való felemelése pedig meg nem engedhető. Mig tehát az ezen kérdéseknek megilletésére első sorban hivatott miniszterium a járulékoknak ilyen kerülő uton való felemelését annak idején határozottan megbélyegezte törvénytelennek és meg nem engedhetőnek nyilvánította, addig a betegségélyező ügynek mostani gazdái egészen más utakon járnak, amennyiben az Országos Pénztár körlevelében ilyen kerülő uton emeli fel a járulékszázalékokat és a miniszteriumot helyettesítő állami munkásbiztosító hivatal ezt hallgatagon tűri és mitsem tesz arra nézve, hogy ezen kézzelfogható igazságtalanság és törvénytelen megakadályoztassék. — Hogy ez a jogellenes és igazságtalan határozat mily nagy mérvben károsítja az iparosokat és kereskedőket, ezt szükségtelen számadatokkal kiszínezni, mert hiszen ez egy nagyon egyszerű számtani feladvány. Ezen, az ország iparosait és kereskedőit nagy mérvben károsító merénylettel szemben a hazai kamarák erélyes akcióit indítottak és a kassai kamara már is felkérte az Országos Iparegyesületet, hogy a maga részéről is ezen a kérdésben határozott állást foglaljon és úgy az egyesület mint az ipartestületek központi bizottságában a kamarákkal együtt arra törekedjék, hogy a rendelkezésre álló törvényes eszközök segítségével az iparosok és kereskedők érdekei megóvassanak.

— **Közuti hid Ujvidék és Pétervárad között.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter értesítette Ujvidék város közönségét, hogy az Ujvidék—Pétervárad közt építendő állandó közuti dunai hidra vonatkozó előmunkálati engedélyt Ujvidék város közönségének megadta.

— **Áthelyezések.** Az igazságügyminiszter Miksa Károly zsabylai járásbírói aljegyzőt az ujvidéki törvényszékhez, Neumer Aladár zsabylai járásbírói aljegyzőt a zsabylai járásbíróshoz helyezte át.

— **A közjegyzői állások szaporítása.** Günther Antal igazságügyi miniszter a királyi közjegyzői állások szaporításával foglalkozik. A miniszter terve szerint az összes nagyobb vidéki városokban új közjegyzőségeket fognak szervezni.

— **Nyugdíjazás.** Az igazságügyminiszter Kugler Nándor bajai kir. járásbírói irnokot ideiglenesen nyugdíjazta.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földművelésügyi miniszter Bács-Bodrog megye németpalánkai járására nézve Wölfl Peter németpalánkai lakost a gazdasági tudósító tiszttel megbízta.

— **Jubiláló postamester.** Szesztrics József titeli postamester a minap ünnepelte meg szolgálatának negyvenéves jubileumát, amely alkalomból az alkalmazottak lelkes ovációjában részesítették.

— **A zsabylai főgimnázium államosítását indítványozta Szabadka város tanácsa a legutóbbi törvényhatósági közgyűlésnek. A többség azonban amellet döntött, hogy valamelyik tanítórendre bizassék a főgimnázium s egyhangu határozat alapján négytagu bizottság küldetett ki azon célból, hogy az ország valamely tanítórendjével tárgyaljanak.**

— **Lichtmann és Kóbrák-féle czipők nagy választékban, Kardos J-nél Kulán.**

— **Schmidt Ferenc szabó, Kula Ferenc József tér, készíti a legdivatosabb öltönyöket a legolcsóbb árban.**

— **Szivbajosok a buziásfürdői „Phönix” gyógyvizet a legjobb eredménnyel használják. A buziásfürdői gyógyforrások dus szénadtartalma a szív működésre kiválóan jó hatással van, a menyében a vérkeringést szabályozza, előmozdítja és fokozza. — A buziásfürdői „Phönix” gyógyviz kapható gyógyszerárakban, drogeriakban és minden jobb fűszerüzletben.**

Eljegyzési - Lakodalmi - Damast - Eolienne - Selyem
 „Henneberg” selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentés és vámentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Gabona arak: Budapestben:

Buza	—	—	10.95
Zab	—	—	7.15
Tengeri	—	—	6.30

Kulán:

Buza	—	—	10.—
Zab	—	—	6.—
Tengeri	—	—	5.60

Kalap különlegességek!

Van szerencsém Kula és vidéke n. é. közönségének szives tudomására adni, hogy Kulán, Szent-István-utca (Ifj. Kovács cipőraktáros és borkereskedő mellett)

— **női divatáru-üzletet**

nyitottam, melyben a legcsinosabb kivitelben

— **női- és leány-kalapokat**

tartok raktáron nagy választékban.

Alakításokat elvállalok.

Kérem b. pártfogását.

Tisztelettel

Farkas Károlyné, Kula

1654 1908.

Árlejtési hirdetmény.

Kula község előjárói ezennel közlüné teszik, hogy ápril hó 12-én d. u. 3 órakor a község ház tanácstermében 9 rendőre részére a folyó évi ruha szükségletének biztosítása tárgyában nyilvános árlejtést tart. A szükséglet minden egyes rendőre részére a következő: téli eszimanadrág, nyári pantalon nadrag, téli zubbony, nyári zubbony, nyakraváló, egy pár nyári bőrcipő, nyári sapka, köppeney.

Kula, 1908. április 8.

Előjáróság

BENZÍN MOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, útmozdonyok, gőzcséplő-gépek, arató-gépek, teljes malom-berendezések, talajmivelő eszközök, stb. stb.

KIVÁNATRA SZIVÉSEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST

6-20

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, V. Váci-körút 32

Cipő különlegességek!

Férfi uri cipőkben elsőrangú minőségben ajánlom a világhírű

amerikai cipőket

amelyben viselés által fájos érzékeny tyukszemés lábak teljesen elmúlnak.
Ifj. Kovács Sándor, Kula

Öserejű 600 kat. hold

Bácskában parcellázva 800 forint. Díjazom ki vevőket ajánl Mosse Rudolphhoz Budapest Ferencziek-tere 3. „Öserő“ jelige alatt. 1-5

590 sz. 1908

Veprőd község

Pályázati hirdetmény.

Veprőd községnél egy lemondás folytán megüresedett **gyalogrendőri** állásra pályázatot nyitunk.

Javadalmazás évi készpénzfizetés 600 K havi utolagos részletekben és egyenruházat, a felszerelést a község adja.

Folyamodványok **f. hó 25-ig** alulírt községi előjárásnál nyújtandók be.

Veprőd, 1908. április 3.

Faller Alajos jegyző

Pollich Jakab bíró

783 sz. 1908

Bácskeresztur község

Pályázati hirdetmény

Bácskeresztur község előjárósága a lemondás folytán üresedésbe jött **rendőrvezetői és egy gyalogrendőri** állásra pályázatot hirdet.

Felhívja a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a községi előjárásnál **folyó hó 20-ig** adják be.

A rendőrvezető fizetése 800 K és ruházat.

A gyalogrendőr fizetése 600 K és ruházat.

Bácskeresztur, 1908. április 5.

Előjáróság

914 sz. 908

Pályázati hirdetmény

Kiskér kézségben lemondás folytán megüresült közs. **rendőrvezetői** állásra, mely évi 680 K készpénzfizetés és 50 K ruhaáltalány javadalmazással van összekötve, ezennel pályázatot hirdetünk.

A német nyelv ismerete a pályázóktól megkívántatik. Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények **április 24-ig** alolírt előjárásnál benyújthatók.

Kiskér, 1908. április 6.

Korbai Pál jegyző

Roth József bíró

2128 sz. 908

Pályázati hirdetmény.

Ujverbász községben lemondás folytán üresedésbe jött és évi 600 K-val javadalmazott községi **díjnoki** állásra **április 24-iki** határidővel pályázatot hirdetek, miért is felhívom a pályázni óhajtókat, hogy minősítési és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt sajátkezűleg írt kérvényeiket a fenti határidőig hozzám nyujtsák be.

Kula, 1908 ápril 9.

1-2

Sztrilich főszolgabíró

Eladási hirdetmény.

Mellyel Ófutak község előjárósága közhírré teszi, hogy Ófutak község a tulajdonát képező Ó- és Ujfutak összeépített községek között fekvő régi vásár terét **folyó hó 16-án** önkéntes árverésen házhelyeknek örök áron el fogja adni.

Eladásra kerül 42 esetleg 47 házhely. Átvételre vonatkozó feltételek a községi jegyzői irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ófutak, 1908. április 2.

Előjáróság

UJ ZONGORA
Költözködés miatt azonnal eladó
KOVÁCS GYÖRGYNÉL, KULÁN
Kínizsi utca

CLAYTON & SHUTTLEWORTHTM
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rostók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL
KELLEMES, KISSÉ SAVANYKÁS ÍZŰ, VASMETES, SZENSAVDUS,
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
ORVOSILAG AJÁNLVÁ. OSVOSILAG AJÁNLVÁ.

Ivógyógmódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemence idült hurutjainál, huygkő- és tövényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Sirolin
Ez a gyógyszer a tüdőgyógyászat és a testület, megzabolás a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlvá.
Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

„Roche”
Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerterekben. — Ára Övegenként 4.— korona.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán